

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1947-1948.

SÉANCE DU 18 MARS 1948.

Rapport de la Commission de la Justice chargée d'examiner le projet de loi permettant d'assumer des avocats en vue de compléter les chambres des Cours d'appel.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1947-1948.

VERGADERING VAN 18 MAART 1948.

Verslag uit naam van de Commissie van Justitie belast met het onderzoek van het wetsontwerp waarbij wordt toegelaten advocaten bij te roepen om de kamers der Hoven van beroep aan te vullen.

Présents : MM. ROLIN, président; ALLARD, ANCOT, DE CLERCQ, DERBAIX, FONTEYNE, LILAR, MAZEREEL, PHOLIEN, VAN REMOORTEL, VAN ROOSBROECK et LOHEST, rapporteur.

MESDAMES, MESSIEURS,

Il s'agit d'un projet de loi temporaire qui permet aux Cours d'appel d'assumer, en cas de besoin, un avocat pour remplacer un conseiller empêché de siéger.

Il arrive fréquemment que les chambres civiles ou répressives de la Cour aient peine à se constituer au chiffre légal de trois conseillers.

Cette difficulté s'est accentuée d'autant plus aujourd'hui que de nombreux magistrats de la Cour sont détachés à la présidence des Conseils de guerre ou à la présidence et au service des cours militaires.

De ceci, en grande partie, découle l'arriéré judiciaire, si important en matière civile et dont se plaignent à juste titre les plaideurs de bonne foi.

* * *

On sait que la loi de 1869 sur l'organisation judiciaire permet en cas d'empêchement d'un conseiller d'assumer un conseiller d'une autre Chambre.

Cette mesure qui est opportune quand un conseiller se refuse pour des motifs de convenances et de délicatesse personnelles, est maintenue.

Voir :

Documents de la Chambre des Représentants :

140 (Session de 1947-1948) : Projet de loi ;

176 (Session de 1947-1948) : Rapport.

Annales de la Chambre des Représentants :

25 et 26 février 1948.

Document du Sénat :

198 (Session de 1947-1948) : Projet transmis par la Chambre des Représentants.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Het betreft hier een tijdelijk wetsontwerp, dat aan de beroepshoven toelaat, om, in geval van nood, een advocaat bij te roepen ter vervanging van een raadsheer, die verhinderd is te zetelen.

Het komt vaak voor, dat de burgerlijke of strafkamers van het Hof moeite hebben, om met het wettelijke aantal van drie raadsheren te zetelen.

Deze moeite is thans des te groter, omdat vele magistraten van het Hof bij het voorzitterschap van de krijgsraden dan wel bij het voorzitterschap of in dienst van de militaire hoven gedetacheerd zijn.

Hieruit vloeit grotendeels de gerechtelijke achterstand voort, die zeer groot is in burgerlijke zaken en waarover de *bona fide* pleiters terecht klagen.

* * *

Het is bekend, dat de wet van 1869 op de rechterlijke inrichting toestaat, dat in geval van verhindering van een raadsheer, een raadsheer van een andere kamer wordt bijgeroepen.

Deze maatregel is wenselijk, wanneer een raadsheer zich wegens persoonlijke aangelegenheden onbevoegd verklaart, en hij wordt dan ook gehandhaafd.

Zie .

Gedr. Stukken van de Kamer der Volksvertegenwoordigers :

140 (Zitting 1947-1948) : Wetsontwerp ;

176 (Zitting 1947-1948) : Verslag.

Handelingen van de Kamer der Volksvertegenwoordigers :

25 en 26 Februari 1948.

Gedr. Stuk van de Senaat :

198 Zitting 1947-1948) : Ontwerp overgemaakt door de Kamer der Volksvertegenwoordigers.

Elle est cependant sans efficacité pour parer à l'inconvénient grave signalé plus haut.

On sait que pour les tribunaux de première instance existe la possibilité de faire appel aux juges suppléants et au Barreau.

Cette double faculté n'existait pas pour la Cour et le projet actuel introduit l'une d'entre elles, la possibilité d'assumer un avocat.

* *

Le projet primitif, présenté à la Chambre, n'imposait que deux conditions à l'exercice de ce droit par le président de la Cour.

1. L'avocat devait être inscrit au tableau de l'Ordre depuis vingt années.

2. Il ne peut y avoir qu'un avocat assumé par chambre.

Le Gouvernement ajouta à ce projet un amendement. Le choix du président devait se porter exclusivement sur une liste d'avocats remplissant la condition d'ancienneté et acceptant d'être assumés.

Cette liste serait établie, à l'avance, par le Bâtonnier de l'ordre des avocats près la Cour d'appel.

A la séance de la Commission du 11 mars 1948, le rapporteur avait combattu cet amendement qui avait été voté sans discussion à la Chambre.

La Commission rejette l'amendement pour les raisons suivantes :

1. Créer une liste d'avocats « exclusivement aptes d'être assumés à la Cour » signifie, à la fois, la constitution d'un super-barreau au sein de l'ordre et aussi imposer au Bâtonnier une mission infiniment délicate.

2. De plus, ce système est moins souple et moins pratique que le système prévu par l'article 203 de la loi du 18 juin 1869 sur l'organisation judiciaire dont l'application, depuis près de 80 ans, en première instance a été opportune et sans inconvénient.

La Commission a voulu, *mutatis mutandis*, en revenir au même système pour la Cour.

De là le texte admis par elle auquel s'est rallié le Ministre de la Justice, texte reproduit ci-dessous.

* *

Divers amendements ont été présentés à la Commission. L'honorable M. Fonteyne a suggéré qu'on puisse assumer des magistrats émérites.

La Commission n'a pas accepté l'amendement.

L'honorable M. Fonteyne a proposé que l'on ne puisse pas assumer des avocats magistrats-suppléants. La Commission n'a pas suivi.

L'honorable M. Pholien a proposé d'inscrire le qualificatif « belge » après le mot avocat parce

Hij is echter niet doeltreffend tegen het bezwaar, waarop hierboven gewezen is.

Het is bekend, dat, voor de rechtbanken van eerste aanleg, de mogelijkheid bestaat, om een beroep te doen op plaatsvervangende rechters en op de balie.

Deze dubbele mogelijkheid bestond niet voor het Hof en dit ontwerp voert een van beide in, de mogelijkheid om een advocaat bij te roepen.

* *

Het oorspronkelijk ontwerp, dat bij de Kamer ingediend werd, stelde slechts twee eisen voor de uitoefening van dat recht door de voorzitter van het Hof.

1. De advocaat moest sedert 20 jaar op de lijst der Orde ingeschreven zijn.

2. Per Kamer mocht slechts een advocaat bijgeroepen worden.

De Regering voegde aan dit ontwerp een amendement toe. De keuze van de voorzitter mocht slechts vallen op een lijst van advocaten, die voldoen aan de voorwaarde van anciënniteit en die willen bijgeroepen worden.

Deze lijst zou vooraf worden opgemaakt door de deken van de advocatenorde bij het Hof van beroep.

Ter Commissievergadering van 11 Maart 1948 bestreed de verslaggever dat amendement, hetwelk in de Kamer zonder bespreking was aangenomen.

De Commissie verwerpt het amendement om de volgende redenen :

1. Een lijst opmaken van advocaten, die uitsluitend bekwaam zijn om bij het Hof bijgeroepen te worden, betekent, dat er in de Orde een superbalie wordt opgericht en tevens dat aan de deken een uiterst kiese taak wordt opgelegd.

2. Bovendien is dit systeem niet zo soepel en niet zo praktisch als het systeem van artikel 203 van de wet dd. 18 Juni 1869 op de rechterlijke inrichting, waarvan de toepassing nu nagenoeg 80 jaar in eerste aanleg goed is geweest en geen bezwaar heeft opgeleverd.

De Commissie wil nu *mutatis mutandis* hetzelfde systeem toepassen voor het Hof.

En zo is de tekst ontstaan, die zij heeft aangenomen en waarmede de Commissie van Justitie zich heeft verenigd. Die tekst is verder opgenomen.

* *

Aan de Commissie zijn verschillende amendementen voorgedragen. De geachte h. Fonteyne stelde voor, dat er ook emeritusmagistraten zouden mogen bijgeroepen worden.

De Commissie heeft dat amendement niet aangenomen.

De geachte h. Fonteyne stelde voor dat men geen advocaten-plaatsvervangende magistraten zou mogen bijroepen. De Commissie is daar niet op ingegaan.

De geachte h. Pholien stelde voor het hoedanigheidswoord « Belgische » in te voegen vóór het woord

qu'en fait, il existe encore quelques étrangers admis à plaider en qualité d'avocat.

La Commission a admis l'amendement.

Le rapporteur a demandé que, puisqu'il s'agissait d'assumer des avocats « à la Cour » tous les avocats « du ressort » remplissant les conditions, fussent habiles à être assumés.

La Commission n'a pas suivi.

La majorité de la Commission est d'avis que la présente loi est de plein droit applicable aux femmes, vu leur récente accession à la magistrature. (Loi du 21 février 1948.)

Le texte amendé, rédigé par MM. Rolin et Pholien, est devenu :

ARTICLE UNIQUE.

« Jusqu'au 15 juillet 1949 et sans préjudice des dispositions du premier alinéa de l'article 203 de la loi du 18 juin 1869 d'organisation judiciaire, en cas d'empêchement d'un conseiller à la Cour d'appel, le conseiller empêché, peut être remplacé par un avocat belge, inscrit depuis vingt ans au tableau de l'Ordre des Avocats près la Cour d'appel, en suivant l'ordre du tableau. Il ne peut y avoir qu'un avocat assumé par Chambre de Cour d'appel. »

Ce texte a été admis par 9 voix et 1 abstention.

Le rapport a été admis à l'unanimité.

Le Rapporteur,
C. LOHEST.

Le Président,
H. ROLIN

advocaat, omdat er feitelijk nog enkele vreemdelingen zijn, die als advocaat mogen pleiten.

De Commissie heeft dit amendement aangenomen.

De verslaggever vroeg, dat alle advocaten « van het rechtsgebied », die aan de gestelde eisen voldoen, zouden bekwaam zijn om bijgeroepen te worden, vermits het toch gaat om bijroeping van advocaten « bij het Hof ».

De Commissie is daar niet op ingegaan.

De meerderheid van de Commissieleden is van oordeel, dat deze wet mede van rechtswege geldt voor de vrouwen, vermits zij nu ook onlangs toegelaten werden tot de magistratuur (wet van 21 Februari 1948).

De geamendeerde tekst, van de hh. Rolin en Pholien, is geworden :

ENIG ARTIKEL.

« Tot op 15 Juli 1949 en onverminderd de bepalingen van het eerste lid van artikel 203 van de wet van 18 Juni 1869 op de rechterlijke inrichting, kan, bij verhindering van een raadsheer in het Hof van Beroep, de verhinderde raadsheer vervangen worden door een Belgisch advocaat, die sedert ten minste twintig jaar op de lijst van de orde der advocaten bij het Hof van Beroep is ingeschreven. Er mag slechts één advocaat per kamer van het Hof van Beroep worden bijgeroepen ».

Deze tekst is met 9 stemmen aangenomen, 1 lid onthield zich.

Het verslag is eenparig aangenomen.

De Verslaggever,
C. LOHEST.

De Voorzitter,
H. ROLIN.